

הסטראדיוואריוס מרחוב הזגנים

בִּוְבוֹרוֹשְׁקָה הִיָּה יִכוֹל לַחַיּוֹת בּוֹיִלְנָה חַיִּי רוֹזְנִים. בְּשֹׁכֵר עֲבוּדָתוֹ בִּנְגָרִיָּה שֶׁל בְּסֵטוֹמְסְקִי הִיָּה יִכוֹל לַהֲרִשׁוֹת לַעֲצֻמוֹ אֶפִּילוֹ לַהֲזַמִּין מִנֵּת טַחֹל שְׁנִיָּה בְּבֵית הַמְּרֹזַח שֶׁל אֵיצְקָה הַגִּינְגִי, אֶפִּילוֹ לַהֲזַמִּין אֶת הַבְּחֹרָה שְׁלוֹ, זְלַטְקָה, לְקוֹלְנוֹעַ "הַלְיוֹס". אֲבָל הַתַּעֲקֻשׁוֹת לִבְנוֹת כִּינּוֹר בִּילְבֵּלָה לַגְּמֵרִי אֶת עֲשֵׁתוֹנוֹתָיו וְגִזְלָה אֶת שְׁלוֹת חַיָּיו.

אֵל הַקּוֹנְצֵרְטִים שֶׁל בּוֹקֵרֵי יוֹם רֵאשׁוֹן בְּאוֹלָם הָעִירוֹנִי לֹא הֵלֵךְ – נִשְׁאֵלֶת אִפּוֹא הַשְּׁאֵלָה: מִנֵּין בֹּא לּוֹ הַדְּבָר, לְמָה זֶה נִטְפֵּל לְמַשְׁהוֹ שֶׁאֵין לוֹ אֵלָיו כֹּל קֶשֶׁר?

וּבְכֵן, רֵאשִׁית, כֵּן הִיָּה לוֹ אֵל זֶה קֶצֶת קֶשֶׁר. הֵרִי הִיָּה שׁוֹלִיָּה בִּנְגָרִיָּה שֶׁל בְּסֵטוֹמְסְקִי, נִיֶּסֶר שֵׁם נִסְרִים לְדִלְתוֹת וְלַחֲלוֹנוֹת. הִיָּה לוֹ אִפּוֹא מוֹשֵׁג בְּעִיבוּד עֵץ. שְׁנִית, בְּנוֹ שֶׁל מַעֲבִידוֹ, אֶרְקָה, שִׁילַּחֵב אֶת דְּמִיוֹנוֹ וְעוֹרֵר בּוֹ נְטִיָּה, אִמְנָם לֹא לְמוֹסִיקָה אֶלָּא לְתַאֲטְרוֹן. אֶרְקָה נִמְנָה עִם לַהֲקָה שֶׁל בַּחֲוִרִים וּבַחֲוִרוֹת שֶׁנִּסְעוּ עַל פְּנֵי הָעִירֹת שֶׁבְּסִבִּיבָה וְהִצִּיגוּ הַצְּגוֹת. הֵם אֶפִּילוֹ הִפְקִידוּ בְּיָדֵי בּוֹבְרוֹשְׁקָה תְּפִקִּיד, אֲבָל הוּא נִכְשֵׁל בּוֹ וְסוֹלֵק מִן הַלַּהֲקָה. וְאוֹלָם הַנְּטִיָּה לְאִמְנוֹת נִשְׁאָרָה בּוֹ, וְהוּא הִסֵּב אוֹתָהּ לְבִנְיַת כִּינּוֹר. לְהַקְצִיעַ יוֹדֵעַ הוּא, גַּם לְנִסֵּר קֶרֶשׁ; לְעַבּוֹד בְּמִסֹּרֶת-יָד אֵין מִי שֶׁמִּיֵּטִיב כְּמוֹהוּ. מָה נִשְׁאָר? הַמִּיתָרִים. וּמִיתָרִים קוֹנִים מִן הַמוֹכֵן...

לֹא חֵלֶף זְמַן רַב וּבְעִיר עֵבְרָה הַרִינָה שִׁישׁ בַּה רֹעָה-רוּחַ חֲדָשׁ הָעוֹסֵק בְּבִנְיַת כִּינּוֹרוֹת. פּוֹנְסְקִי סִיפֵר זֹאת בְּתִיאֲטְרוֹן הַיְּהוּדִי וּמִשֵּׁם הַגִּיעָה הַשְּׁמוּעָה אֵל הַמְּסַעְדָּה שֶׁל נְלַפְקָה שֶׁבְּרַחֲבוֹ הַיְּהוּדִים, אֲשֶׁר לְצִים מְכַל הַמַּקְצוּעוֹת, וּבְעִיקָר שַׁחֲקֵנִי תִיאֲטְרוֹן, נִהְגוּ לְסַעֵד שֵׁם אֶת הַלֵּב בַּחֲתִיכַת טַחֹל צְלוּי אוֹ לְבִיבָה שֶׁל קֶמַח חֵיטָה.

הַמּוֹרָה יַעֲקֹב גְּרֵשְׁטֵיין מִן הַגִּימְנַסְיָה הַרִיאֵלִית, מִנְצַחָה שֶׁל "מַקְהֵלֶת גְּרֵשְׁטֵיין" הַמַּהוֹלֵלֶת, יֵשֵׁב אֲצֵל וּלְפָקָה לְעֵתִים קְרוֹבוֹת. כִּשְׁשִׁמַּע אֶת הַסִּיפּוֹר עַל בּוֹבְרוֹשְׁקָה הָעֵלָה לְפָנֵי קַהֵל מְבִלִּי-הָעוֹלָם שֵׁם אֶת הַהֲצָעָה לְעֹזֵר לְכָל בְּעִלֵּי-הַשְּׁגִיוֹנוֹת שֶׁבּוֹיִלְנָה לְהִקִּים לָהֶם אֵיגוּד, וְגַם שֵׁם מִצָּא לוֹ: "אֵיגוּד הַחֲוֹלְמִים". וְיִלְנָה, כִּךְ טַעַן, שׁוֹרְצַת טִיפּוֹסִים, שְׁכָל רַעִיוֹן שֶׁלָּהֶם עֲשׂוּי אֵי-פַעַם לְחוֹלֵל מִהַפְּכָה בְּעוֹלָם. יֵשׁ אֵיגוּד עוֹבְדֵי הַמַּחֲטָה, קִיִּים גַּם אֵיגוּד שֶׁל רּוֹפְאִים; אֶפִּילוֹ אוֹמְרֵי הַתְּהִילִים יֵשׁ לָהֶם הַחֲבֵרָה שֶׁלָּהֶם – וְלָמָּה יִפְגְּרוּ אַחֲרֵיהֶם הַחֲוֹלְמִים?

אֲבֵרָה קֶרְפִּינוֹבִיץ', סִיפּוֹרֵי וִילְנָה (מֵיִדִּישׁ – אֲבֵרָה יֵבִין. עִם עוֹבֵד, 1995), ע' 117-121

אֲבֵרָה קֶרְפִּינוֹבִיץ' נִוֹלַד בְּשַׁנַּת 1918 בּוֹיִלְנָה וְלָמַד בְּתִיכּוֹן בּוֹ הִיתָה שִׁפְת הַהוֹרָאָה יִיִּדִישׁ. אֲבִיו הִיָּה מְנַהֵל הַתִּיאֲטְרוֹן הָעַמְמִי בּוֹיִלְנָה וְנִסְפָּה בְּשׁוּאָה. עִם פְּלִישַׁת הַגְּרֵמָנִים ב-1941 נִמְלַט אֲבֵרָה וְהִגִּיעַ עַד קְזַחְסְטָן. לְאַחַר הַמַּלְחָמָה חָזַר לְוִיִּלְנָה. בְּאֶפְרֵיל 1947 עָלָה עַל אוֹנִיַּת הַמַּעֲפָלִים "תִּיאוֹדוֹר הַרְצֵל" שֶׁנִּתְפַּסָּה עַל יְדֵי הַבְּרִיטִים וְנִשְׁלַח לְמַאֲסַר בְּקֶרֶפְרִיסִין.

בשנת 1949 עלה אברהם לישראל, בה כתב ספרות ומונוגרפיות ביידיש. בשנת 1976 זכה בפרס "מנדלי מוכר ספרים" לסופרי יידיש. בשנת 1988 זכה בפרס ראש הממשלה לספרות יידיש.

אברהם קרפינוביץ' נפטר בשנת 2004.